

El joc acadèmic: Aprendre a llegir, aprendre a estudiar, aprendre a aprovar

Mireia Trenchs i Michael Newman*

Introducció

A finals dels anys 80 Cazden (1988) indicava que la majoria dels estudis sobre alfabetització i aprenentatge presentaven implícitament o explícita la perspectiva dels professors o de les institucions. Els alumnes, solament se'ls escoltava quan es pretenien analitzar les seves reaccions davant de pràctiques pedagògiques concretes, la seva pertinença a determinades característiques psicomètriques, lingüístiques o demogràfiques, o els seus èxits i fracassos escolars sota condicions socials o curriculars específiques. Les seves opinions com a agents actius en el procés d'aprenentatge eren preses en poca consideració o, fins i tot, per ésser subjectives, menyspreades. Mostrant la seva preocupació per aquest "oblit", tant per part de la recerca educativa europea com la nord-americana, Cazden es feia ressò d'un moviment educatiu que, mitjançant metodologies d'investigació qualitatives, recollia informació sistemàtica sobre els processos d'aprenentatge i d'escolarització des de la perspectiva de l'alumne (Gumperz, 1981; Heath, 1982, 1983; Spindler, 1982; Gilmore i Glatthorn, 1982; Fishman, 1991; Camitta, 1993; Dahl i Freppon, 1995).

Si el reconeixement de la importància de la subjectivitat de l'alumne ha causat un gran impacte en els estudis sobre alfabetització infantil,

* Mireia Trenchs és professora al Departament d'Humanitats de la Universitat Pompeu Fabra. Va fer el doctorat en Lingüística Aplicada a l'Educació a Columbia University, Nova York. Ha publicat articles a *The Canadian Modern language Review*, *Diàlogos Hispánicos de Amsterdam* i *Language Quartely* sobre processos de producció escrita en segones llengües i sobre pragmàtica.

* Michael Newman és professor de Robert F. Wagner Institute for the Arts and Technology/NYC Bard of Education i al Departament of Teaching and Learning de New York University. Va fer el doctorat en Lingüística Aplicada a l'Educació a Columbia University, Nova York. La seva tesi sobre pronoms es publicarà a Garland Press. Ha publicat articles a *Language in Society*, *Journal of College reading* i *Journal of Basic Writing* sobre escriptura, gramàtica i usos lingüístics.

Adreça professional: Mireia Trenchs. Facultat d'Humanitats. Universitat Pompeu Fabra. Plaça de la Mercè, 10. 08002 Barcelona.

Michael Newman. Robert F. Wagner Institute for the Arts and Technology/NYC Board of Education. 47-07, 30th Place, Long island City, NY 11101. EUA.

- York: Cambridge University Press.
- STREET, B. (1993): *Cross-Cultural Approaches to Literacy*. Cambridge, England/New York: Cambridge University Press.
- STREET, D. (1985): "Relative focus on involvement in oral and written discourse". D.R. OLSON; N. TORRANCE; A. HILDYARD (Eds.): *Literacy Language and Learning: The Nature and Consequences of Reading and Writing*. Nova York: Cambridge University Press.

Apèndix A

Convencions per a la transcripció de les entrevistes

- [...] Part d'un fragment que no s'ha transcrit per tal d'escurçar-lo.
- [] Part d'un fragment que no s'ha transcrit per tal de mantenir l'anonimat de les persones al·ludides. La informació es presenta de manera resumida.
- = No hi ha cap pausa entre dos torns de paraula; interrupció.
- () Part d'una transcripció que no es va gravar amb claredat.
- (()) Informació contextual sobre el torn de paraula.
- Però- Fals començament.

Paraules clau

Aprentatge

Estudi

Estudiants

Estudi de Casos

Educació Universitària

Estratègies d'aprenentatge

Lectura

Joc

Coneixements

Abstracts

El objetivo del presente estudio era el explorar cómo estudiantes universitarios de dos países distintos manejaban la información textual académica y cómo la preparaban para dar cuenta luego de los conocimientos adquiridos. Se utilizó una metodología de estudio de caso para captar la perspectiva de los propios alumnos; los datos incluyen reflexiones por escrito de los participantes, entrevistas, y análisis de documentos académicos. Tanto en el grupo de participantes catalanes como el de estudiantes americanos, el tratamiento de la información académica resultó entenderse como algo parecido a un juego en el que profesor y alumnos jugaban unos roles definidos y seguían unas reglas concretas, un juego cuyas exigencias chocaban frontalmente con unos currícula autoimpuestos por los propios estudiantes. Estos currícula resultaron ser de naturaleza distinta en cada grupo de participantes: de orientación social y canónica para los estudiantes catalanes, y utilitaria e individualista para los estudiantes americanos.

L'objectif de cette étude était d'examiner comment des étudiants universitaires de deux pays différents manipulaient l'information textuelle académique et comment ils la préparaient pour rendre compte ensuite des connaissances acquises. Afin de saisir le point de vue des étudiants eux-mêmes, on a utilisé une méthodologie d'étude de cas ; l'ensemble des données comprend non seulement des réflexions par écrit des participants, mais encore des entretiens et des analyses de documents académiques. Aussi bien dans le groupe catalan que dans l'américain, le traitement de l'information a été compris comme un jeu dans lequel enseignants et apprenants jouaient des rôles définis et suivaient des règles concrètes, un jeu dont les exigences heurtaient des currícula auto-imposés par les apprenants eux-mêmes. Ces currícula étaient différents pour chaque groupe de participants : d'orientation sociale et canonique pour les apprenants catalans, mais pragmatique et individualiste pour les américains.

The aim of the present study is to explore how college students in two different countries constructed academic literacy. We used qualitative case-study methodologies to capture students' perspectives on academic processes and the data included the students' reading logs, interviews and analyses of examining artifacts and students' assigned readings. Academic literacy was understood as a game-like activity in which instructor and students play specific roles and follow certain rules. In both groups there existed a clash between the self-imposed curricula and the external one enforced through the game. The self-imposed curricula appeared to be of a different nature in each group: a social/canonical orientation for the Catalans, and an individualistic/utilitarian one for the Americans